

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-2174

Chișinău

19 03 2018

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.231 din 12 martie 2018.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de hotărîre este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Anexe:

1. Hotărîrea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de hotărîre a Parlamentului (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de hotărîre a Parlamentului (în limba română – 14 file și în limba rusă – 12 file);
3. Nota informativă la proiectul de hotărîre a Parlamentului (4 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (4 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (1 filă).

Secretar general al Guvernului

Lilia PALII

Ex.:Svetlana Nunu
Tel.:022-250-442

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>90</u>		
" <u>19</u> "	<u>03</u>	<u>2018</u>
Ora _____		

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.231

din 12 martie 2018

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul educației,
culturii și cercetării

Monica Babuc

Ministrul justiției

Alexandru Tănase

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se aprobă Registrul național al monumentelor de for public (se anexează).

Art. 2. – Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1531-XII din 22 iunie 1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15-17, art. 24), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La compartimentul „Zona de Centru”:

pozițiile 11, 13, 196, 240, 335, 474, 612, 685,791, 874, 905, 946, 1008, 1106, 1161, 1196, 1281, 1295, 1300, 1352, 1450 și 1576 se exclud;

pozițiile 1006 și 1685 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„1006.	Orhei, bd. Mihai Eminescu nr. 2	Monumentul domnitorului Vasile Lupu	1936	Ist. Artă	N”;
„1685.	Rădenii Vechi (în extravilan)	Semn comemorativ pe locul decesului la 5 octombrie 1791 al principelui Grigori Potiomkin de Taurida	1791	Ist. Artă	N”.

2. La compartimentul „Municipiul Chișinău”:

pozițiile 12, 13, 27, 32, 35, 36, 46, 272, 284, 288, 289, 290, 292, 293, 294, 295, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 312, 313, 314, 315, 316, 318, 319, 323, 325, 385, 386, 387, 387A, 387B, 387C, 387D, 387E și 415 se exclud;

la poziția 281, în coloana 3, textul „. Placă comemorativă lui Bogdan P. Hasdeu” se exclude.

3. La compartimentul „Municipiul Bălți”, pozițiile 30A, 33, 34, 35, 36 și 37 se exclud.

4. La compartimentul „Municipiul Bender”, pozițiile 21, 24 și 37 se exclud.

5. La compartimentul „Municipiul Tiraspol”, pozițiile 41, 46, 47, 48, 49 și 58 se exclud.

6. La compartimentul „Zona de Nord”, pozițiile 8, 61, 529, 635, 656, 849, 969, 970, 1046, 1247, 1320, 1463, 1464, 1496, 1497, 1498, 1657, 1831, 1979, 2012, 2027, 2076, 2282, 2356, 2415, 2458, 2635, 2639A, 2670, 2870 și 2951 se exclud.

7. La compartimentul „Zona de Sud”:
pozițiile 28, 87, 170, 176, 191, 284, 302, 303, 356, 359, 384, 406 și 411 se exclud;

pozițiile 380 și 381 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„380.	Vulcănești (în extravilan)	Monument eroilor bătăliei de la Cahul din 1770	1849	Ist. Artă	N
381.	Vulcănești (în extravilan, 2 km de la oraș)	Monument contelui Semen Voronțov	1845- 1849	Ist. Artă	N”.

Președintele Parlamentului

Aprobat
prin Hotărîrea Parlamentului nr.
din 2018

**REGISTRUL NAȚIONAL
al monumentelor de for public**

Nr. crt.	Cod RNMFP (Registrul național al monumentelor de for public)	Localitate (municipiu, oraș, comună, sat)	Adresă (stradă, bulevard, piață)	Denumirea monumentului	Datare
1	2	3	4	5	6
	B	Municipiul BĂLȚI			
1.	B-A-mc-001	mun. Bălți	str. Aleksandr Pușkin, nr. 38 (în preajma blocului administrativ al Universității de Stat „Alecu Russo”)	Monument lui Alecu Russo	1970
2	B-A-mc-002	mun. Bălți	str. Aleksandr Pușkin, nr. 36-40 (în zona adiacentă Universității de Stat „Alecu Russo”)	Monument lui Boris Glavan	1981
3.	B-A-md-003	mun. Bălți	str. Ștefan cel Mare, nr. 2 (fațada clădirii Î.S. „Gările și Stațiile Auto”)	Mozaic „Salutare”	1972
4.	B-A-mc-004	mun. Bălți	str. Ștefan cel Mare, nr. 81 (în curtea Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” – în fața	Monument poetului Mihai Eminescu	1990

1	2	3	4	5	6
			clădirii centrale)		
	TG	Municipiul BENDER			
5.	TG-A-mc-001	mun. Bender	str. Academicianul Fiodorov	Memorialul feroviarilor	1967
	C	Municipiul CHIȘINĂU			
6.	C-A-mc-001	mun. Chișinău	str. Vasile Alecsandri, nr. 4	Monumentul „Luptătorii pentru Puterea Sovietică”	1966
7.	C-A-md-002	mun. Chișinău	str. 31 August 1989, nr. 98 (fațada laterală a sălii de festivități din sediul Uniunii Scriitorilor)	Mozaic	1975
8.	C-A-md-003	mun. Chișinău	str. 31 August 1989, nr. 121A (în fața Muzeului Național de Istorie a Moldovei)	Monumentul „Lupoaica capitolină cu Romulus și Remus” (copia originalului de la Roma)	1990
9.	C-A-mc-004	mun. Chișinău	str. Hristo Botev, nr. 2	Monument poetului bulgar Hristo Botev	1990
10.	C-A-mc-005	mun. Chișinău	str. Hristo Botev, nr. 4 (în fața Centrului de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”)	Bust compozitorului Ștefan Neaga (1900-1951)	1964
11.	C-A-mc-006	mun. Chișinău	str. Ion Creangă, nr. 1 (fațada Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”)	Altorelief „Ion Creangă”	1982
12.	C-A-mc-007	mun. Chișinău	str. Nicolae Dimo, nr. 6	Stela Eroilor voluntari bulgari în bătălia de la Șipca	1966

1	2	3	4	5	6
13.	C-A-mc-008	mun. Chișinău	str. Ghiocailor, nr. 1 (fațada unei clădiri din ansamblul MOLDEXPO)	Basorelief cu subiecte agrare și zootehnice. Diptic	1954
14.	C-A-mc-009	mun. Chișinău	str. Hîncești, nr. 230 (fațada laterală a motelului „Struguraș”)	Mozaic	1965
15.	C-A-md-010	mun. Chișinău	str. Kiev, nr. 7 (fațada centrală și cea laterală ale sălii de cinema a Palatului Republican de Cultură al Sindicatelor)	Mozaic	1974
16.	C-A-mc-011	mun. Chișinău	Piața Serghei Lazo (bd. Decebal colț cu str. Sarmizegetusa)	Monument lui Serghei Lazo, luptător în războiul ruso-japonez din 1905	1982
17.	C-A-mc-012	mun. Chișinău	str. Alexei Mateevici, nr. 33 (fațada casei în care a locuit poetul-preot Alexei Mateevici)	Placă comemorativă lui Alexei Mateevici	1992
18.	C-A-md-013	mun. Chișinău	str. Matei Millo, nr. 9/3 (fațada Școlii de Arte „A.Stîrcea”)	Mozaic	1976
19.	C-A-mc-014	mun. Chișinău	str. Mitropolit Varlaam, nr. 75 (fațada casei în care a locuit scriitorul Alexandru Cosmescu)	Placă comemorativă scriitorului Alexandru Cosmescu	1992
20.	C-A-mc-015	mun. Chișinău	str. Muncești, nr. 162A (fațada fostei farmaciei, nr. 43 (două lucrări – simetric amplasate pe fațada principală))	Mozaic în relief	1967

1	2	3	4	5	6
21.	C-A-mc-016	mun. Chișinău	Piața Națiunilor Unite	Monument „Libertate”	1976
22.	C-A-mc-017	mun. Chișinău	bd. Constantin Negruzzi, nr. 2	Monument ecvestru lui Grigore Kotovski	1954
23.	C-A-mc-018	mun. Chișinău	str. Anton Pann, nr. 19	Monument lui Aleksandr Pușkin	1973
24.	C-A-mc-019	mun. Chișinău	str. Aleksandr Pușkin, nr. 20A (fațada bisericii „Sf. Cuvioasă Teodora de la Sihla”)	Placă comemorativă arhitectului Alexandru Bernardazzi	1981
25.	C-A-mc-020	mun. Chișinău	str. Petru Rareș, nr. 49 (suarul de la intersecția str. Bogdan P. Hasdeu și Petru Rareș)	Bust decembristului Mihail Orlov	1975
26.	C-A-md-021	mun. Chișinău	bd. Renașterii Naționale, nr. 33 (fațada edificiului Circului de Stat din Chișinău)	Basorelief „Circ”	1979
27.	C-A-mc-022	mun. Chișinău	bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr. 73 (fosta Curte Armenească)	Placă comemorativă-basorelief „Voluntarii bulgari (1877 – formarea detașamentelor de voluntari)”	1980
28.	C-A-mc-023	mun. Chișinău	bd. Ștefan cel Mare și Sfint colț cu str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni (Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfint”)	Monument lui Ștefan cel Mare și Sfint	1929
29.	C-A-mc-024 C-A-mc-024/1	mun. Chișinău	Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfint”	Aleea Clasicilor Literaturii 1 – Bust lui Vasile Alecsandri;	1957-1959

1	2	3	4	5	6
	C-A-mc-024/2 C-A-mc-024/3 C-A-mc-024/4 C-A-mc-024/5 C-A-mc-024/6 C-A-mc-024/7 C-A-mc-024/8 C-A-mc-024/9 C-A-mc-024/10 C-A-mc-024/11 C-A-mc-024/12			2 – Bust lui Gheorghe Asachi; 3 – Bust lui Dimitrie Cantemir; 4 – Bust lui Ion Creangă; 5 – Bust lui Alexandru Donici; 6 – Bust lui Mihai Eminescu; 7 – Bust lui Bogdan Petriceicu Hasdeu; 8 – Bust lui Alexandru Hîjdeu; 9 – Bust lui Nicolae Milescu-Spătarul; 10 – Bust lui Constantin Negruzzi; 11 – Bust lui Alecu Russo; 12 – Bust lui Constantin Stamati	
30.	C-A-mc-025	mun. Chişinău	Grădina Publică „Ştefan cel Mare şi Sfînt”	Bust lui Aleksandr Puşkin	1885
31.	C-A-mc-026	mun. Chişinău	bd. Ştefan cel Mare şi Sfînt, nr. 132 (faşada casei în care a locuit cîntăreaşa de muzică populară Tamara Ciobanu)	Placă comemorativă Tamarei Ciobanu	1992
32.	C-A-mc-027	mun. Chişinău	bd. Ştefan cel Mare şi Sfînt, nr. 163	Stelă comemorativă medicului Toma Ciorbă	1965
33.	C-A-mc-028	mun. Chişinău	bd. Grigore Vieru, nr. 13	Monument „Eroilor comsomolului leninist”	1959
34.	C-A-mc-029	mun. Chişinău	bd. Grigore Vieru, nr. 16	Placă comemorativă poetului	1993

1	2	3	4	5	6
				Liviu Deleanu	
	AN	Raionul ANENII NOI			
35.	AN-A-mc-001	or. Anenii Noi	Piața 31 August 1989	Bust lui Mihai Eminescu	1992
36.	AN-A-mc-002	s. Varnița	str. Fedko, nr. 5	Monument regelui suedez Karol al XII-lea	1924
	BR	Raionul BRICENI			
37.	BR-A-md-001	or. Briceni	str. Independenței, nr. 2 (fațada edificiului cinematografului)	Mozaic	1973
38.	BR-A-mc-002	s. Caracușenii Vechi	În preajma liceului	Bust scriitorului Constantin Stamati-Ciurea	1993
	CH	Raionul CAHUL			
39.	CH-A-mc-001	mun. Cahul	Parcul central „Grigore Vieru”	Bust lui Ioan Vodă cel Cumplit	1991 (reinstalare)
40.	CH-A-mc-002	s. Alexandru Ioan Cuza	Terenul casei de cultură	Bust lui Aleksandr Suvorov	1976
41.	CH-A-mc-003	s. Giurgiulești	În fața clădirii Liceului Teoretic „Mihail Sadoveanu”	Bust lui Mihail Sadoveanu	1991
42.	CH-A-mc-004	s. Slobozia Mare	În fața clădirii Liceului Teoretic „Mihai Eminescu”	Bust lui Mihai Eminescu	1991
	CL	Raionul CĂLĂRAȘI			
43.	CL-A-mc-001	s. Onișcani	str. Ion Creangă (lângă grădiniță)	Bust lui Ion Creangă	1990
	CS	Raionul CĂUȘENI			
44.	CS-A-mc-001	or. Căinari	str. A. Mateevici, nr. 28	Monument lui Alexei	1992

1	2	3	4	5	6
				Mateevici	
45.	CS-A-md-002	s. Chițcani, com. Chițcani		Compoziția sculpturală „Maternitate”	1967
46.	CS-A-mc-003	com. Zaim	str. Pietre Vechi, nr. 2	Monument lui Alexei Mateevici	1990
	CR	Raionul CRIULENI			
47.	CR-A-mc-001	or. Criuleni	bd. Mihai Eminescu, nr. 1 (vizavi de Centrul raional de cultură și tineret „Gr. Sîrbu”)	Monument lui Mihai Eminescu	1992
48.	CR-A-mc-002	s. Mașcăuți	La intrare în sat, dinspre partea rîului Răut (pe dreapta)	Semn comemorativ „1436 Mașcăuți” înălțat cu ocazia aniversării a 550-a de la atestarea documentară a satului Mașcăuți	1986
	DR	Raionul DROCHIA			
49.	DR-A-mc-001	or. Drochia	bd. Independenței (lîngă clădirea Liceului Teoretic „Mihai Eminescu”)	Monument lui Mihai Eminescu	1993
50.	DR-A-mc-002	s. Gribova	În curtea casei-muzeu „Nicolae Gribov”	Monument lui Nicolae Gribov	1983
51.	DR-A-mc-003	s. Țarigrad	Vizavi de clădirea primăriei	Monument lui Boris Glavan	1970
	ED	Raionul EDINEȚ			
52.	ED-A-mc-001	s. Parcova	În fata clădirii primăriei	Monument lui Mihai Eminescu	1992
53.	ED-A-mc-002	s. Parcova	În fața casei de cultură	Semn comemorativ în cinstea fondării satului	1987

1	2	3	4	5	6
	FL	Raionul FĂLEȘTI			
54.	FL-A-mc-001	or. Fălești	str. Ștefan cel Mare, nr. 48 (intersecție cu str. Mihai Eminescu)	Monument lui Mihai Eminescu	1992
	FR	Raionul FLOREȘTI			
55.	FR-A-mc-001	or. Florești	str. Miron Costin, nr. 1	Bust lui Miron Costin	1990
56.	FR-A-mc-002	s. Ciutulești	Curtea gimnaziului	Bust lui Ion Creangă	1973
57.	FR-A-mc-003	s. Ștefănești	Curtea Liceului Teoretic Ștefănești	Bust lui Mihai Eminescu	1973
58.	FR-A-mc-004	s. Ștefănești	Curtea Liceului Teoretic Ștefănești	Bust lui Ion Creangă	1973
	GL	Raionul GLODENI			
59.	GL-A-md-001	or. Glodeni	str. Suveranității, nr. 2 (fațada laterală a clădirii Băncii FinComBanc")	Mozaic „Fie soare întruna”	1972
	HN	Raionul HÎNCEȘTI			
60.	HN-A-mc-001	s. Leușeni	Vama Leușeni	Semn comemorativ „Olimpiada-XX”	1980
	IL	Raionul IALOVENI			
61.	IL-A-mc-001	s. Ulmu	În fața căminului cultural, pe dealul Crucii	Troița „Sfinta Treime”	1990
	NS	Raionul NISPORENI			
62.	NS-A-mr-001	s. Iurceni	Curtea bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”	Troiță de lemn	Anii '30 sec. XX
63.	NS-A-mc-002	s. Zberoaia	Teritoriul conacului familiei Gonata	Monument medicului Constantin Crăciunescu	1905

1	2	3	4	5	6
	OC	Raionul OCNIȚA			
64.	OC-A-mc-001	or. Ocnița	str. 50 ani ai Biruinței (Casa Cărții)	Monument lui Constantin Stamati	1957
65.	OC-A-mc-002	s. Berezovca, com. Calarașovca	În extravilan, 1,0 km spre sud	Semn comemorativ pe locul decesului hatmanului polonez Stanislaw Zolkewsky la 1620	sec. XVIII
	OR	Raionul ORHEI			
66.	OR-A-mc-001	mun. Orhei	bd. Mihai Eminescu, nr. 2 (în fața clădirii Consiliului raional)	Monument domnului Moldovei Vasile Lupu	1936
67.	OR-A-mc-002	mun. Orhei	str. Vasile Mahu, nr. 154	Monument poetului Aleksandr Pușkin	1985
68.	OR-A-mc-003	s. Donici, com. Donici	Curtea Casei-muzeu „Al. Donici”	Bust lui Alexandru Donici	1976
69.	OR-A-mc-004	s. Piatra, com. Piatra	Conacul familiei Lazo	Bust lui Serghei Lazo	1966
	RZ	Raionul REZINA			
70.	RZ-A-mc-001	or. Rezina	str. Mihai Eminescu (în preajma clădirii cu nr. 1)	Monument lui Mihai Eminescu	17 iunie 1990
	RS	Raionul RÎȘCANI			
71.	RS-A-md-001	or. Costești	str. Prieteniei, nr. 2 (fațada blocului de locuit)	Mozaic „Moldovenii”	1974
	SG	Raionul SÎNGEREI			
72.	SG-A-mc-001	or. Sîngerei	str. Independenței, nr. 111	Bust lui Serghei Lazo	1970
73.	SG-A-mc-002	s. Chișcăreni, com. Chișcăreni	Scuarul din fața spitalului	Bust lui Serghei Lazo	1957

1	2	3	4	5	6
	SR	Raionul SOROCA			
74.	SR-A-mc-001	mun. Soroca	str. Mihai Eminescu (în preajma scuarului „Ion Creangă”)	Semn comemorativ pe locul traversării Nistrului de trupele lui Petru I în anul 1711	1973
75.	SR-A-mc-002	s. Cosăuți, com. Cosăuți	Pe teritoriul gimnaziului	Monument „Zodiac”	1975
	ST	Raionul STRĂȘENI			
76.	ST-A-mc-001	s. Dolna, com. Dolna	str. Zamfirache Ralli, nr.1	Monument lui Aleksandr Pușkin	1972
	SD	Raionul ȘOLDĂNEȘTI			
77.	SD-A-mc-001	com. Rogojeni	În extravilan	Semn comemorativ „Stîlpul căraușului”	sec. XVIII
	SV	Raionul ȘTEFAN VODĂ			
78.	SV-A-mc-001	or. Ștefan Vodă	str. Libertății, nr. 8/a (lîngă clădirea primăriei)	Bust lui Aleksandr Suvorov	1980
79.	SV-A-mc-002	s. Ermoclia, com. Ermoclia	str. Mihai Eminescu (centrul localității, adiacent cu sediul gimnaziului, grădiniței de copii și al bisericii)	Monument victimelor foametei din 1946-1947	1987
80.	SV-A-mc-003	s. Volintiri, com. Volintiri	str. Maria Bieșu (lîngă casa de cultură)	Bust lui Aleksandr Suvorov	1969
	TR	Raionul TARACLIA			
81.	TR-A-mc-001	or. Taraclia	str. Vladimir Lenin	Monument lui Olimpi Panov	1988
82.	TR-A-mc-002	s. Tvardița	Parcul central	Semn comemorativ cu prilejul celebrării a 100 de ani de la fondarea satului	1930

1	2	3	4	5	6
	TL	Raionul TELENEȘTI			
83.	TL-A-mc-001	or. Telenești	str. 31 August	Bust lui Mihai Eminescu	1989
	UN	Raionul UNGHENI			
84.	UN-A-md-001	mun. Ungheni	str. Oleg Ungureanu, nr. 2 (fațada clădirii Combinatului de covoare din Ungheni)	Mozaic „Covorul vieții”	1984
85.	UN-A-mc-002	s. Rădenii Vechi	În extravilan	Semn comemorativ pe locul decesului la 5 octombrie 1791 a principelui Grigore Potiomkin de Taurida	1791
	GE	UTA GAGAUZIA (GAGAUZ-YERI)			
86.	GE-A-mc-001	mun. Ceadâr- Lunga	str. Lenin (în fața edificiului Centrului de cultură)	Monument scriitorului Mihail Ciachir	1992
87.	GE-A-mc-002	or. Vulcănești	În extravilan	Monument eroilor bătăliei de la Cahul din 1770	1849
88.	GE-A-mc-003	or. Vulcănești	În extravilan, 2 km de la oraș	Monument contelui Semen Vorontov	1845-1849
	UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE DIN STÎNGA NISTRULUI				
	TS	Municipiul TIRASPOL			
89.	TS-A-mc-001	mun. Tiraspol	str. Fedko, nr. 5	Bust decembristului Vladimir Raevski	1975
90.	TS-A-mc-002	mun. Tiraspol	str. 25 Octombrie, nr. 46	Bust academicianului Nicolae Zelinski	1981
91.	TS-A-mc-003	mun. Tiraspol	bd. Iuri Gagarin	Bust lui Iuri Gagarin	1979
92.	TS-A-mc-004	mun. Tiraspol	str. Sovetskaia	Bust lui Aleksandr Pușkin	1993

1	2	3	4	5	6
93.	TS-A-mc-005	mun. Tiraspol	Piața Suvorov	Monument ecvestru lui Aleksandr Suvorov	1979
94.	TS-A-mc-006	or. Tiraspolul Nou		Placă comemorativă-basorelief lui Mihail Frunze	
GR		GRIGORIOPOL			
95.	GR-A-md-001	or. Grigoriopol		Fântâna armenească	1792
RB		RÎBNIȚA			
96.	RB-A-mc-001	or. Rîbnița	Fațada Palatului de cultură	Mozaic	1971
97.	RB-A-mc-002	s. Mocra, com. Mocra		Monument lui Fiodor Antoseac	1977
98.	RB-A-mc-003	s. Ofatinți, com. Ofatinți		Monument lui Anton Rubinștein (1829-1894)	1972
SL		SLOBOZIA			
99.	SL-A-md-001	or. Dnestrovsc	bd. Energeticienilor	Monument „Prometeu”	

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Parlamentului privind
aprobarea Registrului național al monumentelor de for public

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a elaborat proiectul Registrului național al monumentelor de for public în conformitate cu prevederile art. 13 alin.(2), lit. a) din Legea monumentelor de for public nr.192 din 30 septembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 197-202, art.569).

Proiectul respectiv al Hotărârii Parlamentului constă din 2 (două) articole.

Primul articol stipulează aprobarea Registrului național al monumentelor de for public (*în continuare Registru*). Cel de-al doilea articol propune operarea unor modificări în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (*în continuare Registrul monumentelor RM*) aprobat prin HP nr. 1531-XII din 22.06.1993.

Registrul este întocmit în contextul preluării/extragerii operelor de artă plastică monumentală înscrise în Registrul monumentelor RM, în baza studiului în teren cu perfectarea fișelor de evidență preliminară ale acestora.

La elaborarea Registrului s-a ținut cont de noțiunile de bază referitor la monumentele de for public descrise în art. 2 din Legea monumentelor de for public, precum și de rezultatul evaluării de către Consiliul Național al Monumentelor de For Public (CNMFP) de pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a monumentelor propuse de a fi clasate în categoria A, conform următoarelor criterii: 1 - valoarea artistică și urbanistică a monumentului, 2 - valoarea memorial-simbolică și 3 - vechimea.

Totodată, având în vedere crearea Registrului în baza monumentelor de for public preluate din Registrul monumentelor RM, respectivele monumente se propun a fi excluse din acesta. Excepție, făcându-se pentru acele opere de artă plastică monumentală, care au și valoare istorică, după cum urmează: Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt (1928) și Bustul lui Alexandru Pușkin (1885), Chișinău; Monumentul lui Vasile Lupu, 1936, Orhei; Semn comemorativ pe locul stingerii din viață la 5 octombrie 1791 a principelui G. Potemkin de Taurida, 1791, Rădenii Vechi, raionul Ungheni; Monument eroilor bătăliei de la Cahul din 1770 (1849) și Monumentul contelui Semen Voronțov (1845-1849) din Vulcănești; Semn comemorativ pe locul decesului hatmanului polonez Stanislaw Zolkiewsky la 1620, sec. XVIII din s. Berezovca, com. Calarașovca, r-nul Ocnița; Semn comemorativ „Stâlpul căraușului”, sec. XVIII, com. Rogojeni, raionul Șoldănești. Aceste monumente vor fi înscrise în ambele registre.

Prin urmare, în proiectul hotărârii Parlamentului se propune operarea următoarelor modificări în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat:

La compartimentul „Municipiul Bălți”: poziția „30A” se exclude și se va înscrie în Registrul local al monumentelor de for public din municipiul Bălți; pozițiile „33”, „34”, „35” și „37” se exclud pe motivul înscrierii lor în Registru; poziția „36” se exclude deoarece lucrarea de artă plastică monumentală respectivă (Mozaic „Drumuri”, 1972) nu se înscrie în noțiunea de monument de for public, fiind amplasată în interiorul clădirii Î.S. „Gările și Stațiile Auto”.

La compartimentul „Municipiul Chișinău”: pozițiile „12”, „13”, „27”, „32”, „35”, „46”, „284”, „288”, „289”, „290”, „292”, „293”, „294”, „295”, „299”,

„300”, „301”, „302”, „304”, „314”, „318”, „323”, „387A”, „387B”, „387C”, „387D”, „387E”, se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

poziția „36” se exclude, deoarece în rezultatul studiului s-a determinat că blocul locativ din adresa respectivă nu corespunde criteriilor de clasare pentru monumentele istorice, iar obiectivul prevăzut la această poziție (la momentul elaborării Registrului monumentelor RM din 1993) era doar placa comemorativă lui Anatol Corobceanu (1992), care, actualmente nu a fost identificată;

pozițiile „298”, „303”, „315”, „319”, „415” se exclud deoarece nu au fost identificate monumente/opere monumentale pe adresele respective;

pozițiile „272”, „297”, „305”, „306”, „307”, „312”, „313”, „316”, „325”, „385”, „386”, „387”, se exclud deoarece reprezintă lucrări de artă plastică monumentală amplasate în interiorul unor edificii, fie ca parte integrantă, fie ca lucrări de artă plastică decorativă, astfel, nu se înscriu în noțiunea de monument de for public;

poziția „281” se modifică prin excluderea din coloana 3 a sintagmei „Placa comemorativă Bogdan P. Hașdeu”, deoarece nu există o asemenea placă.

La compartimentul „Municipiul Bender”: poziția „24” se exclude deoarece monumentul respectiv nu corespunde noțiunii de monument de for public; pozițiile „21”, „37” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru.

La compartimentul „Municipiul Tiraspol”: pozițiile „41”, „46”, „47”, „48”, „49”, „58” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

La compartimentul „Zona de Centru”:

raionul Anenii Noi, poziția „11” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru; poziția „13” se exclude pe motivul neidentificării respectivului monument;

raionul Călărași, poziția „196” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Criuleni, pozițiile „240”, „335” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Grigoriopol, poziția „474” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Hîncești, poziția „612” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Ialoveni, poziția „685” se exclude pe motivul neidentificării unui asemenea monument în localitate; poziția „791” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Nisporeni, pozițiile „874”, „905”, „946” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Orhei, pozițiile „1008”, „1106”, „1161” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; poziția „1196” se exclude pentru că opera respectivă nu corespunde noțiunii de monument de for public; poziția „1006” se modifică și va avea următorul cuprins:

1006	Orhei bd. Mihai Eminescu nr. 2	Monumentul domnitorului Vasile Lupu	1936	Ist. Artă	N
------	--------------------------------------	--	------	--------------	---

raionul Slobozia, pozițiile „128”, „1295” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; poziția „1300” se exclude deoarece monumentul respectiv nu se înscrie în noțiunea de monument de for public;

raionul Strășeni poziția „1352” se exclude deoarece nu a fost identificat monumentul pe adresa respectivă;

raionul Telenеști poziția „1450” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Ungheni poziția „1576” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru; poziția „1685” se modifică și va avea următorul cuprins:

1685	Rădenii Vechi, (extarvilan)	Semn comemorativ pe locul decesului la 5 octombrie 1791 a principelui G.A. Potiomkin de Taurida	1791	Ist. Artă	N
------	--------------------------------	--	------	--------------	---

La compartimentul „Zona de Nord”:

raionul Briceni, pozițiile „8” și „61” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Drochia, pozițiile „529”, „656” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; poziția „635” se exclude, și se clasează în Registrul local al monumentelor de for public din r-nul Drochia;

raionul Edineț, poziția „849” se exclude deoarece nu mai există în teren; pozițiile „969”, „970” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Fălești, poziția „1046” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Florești, pozițiile „1247”, „1320”, „1463”, „1464” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Glodeni, poziția „1496” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru; pozițiile „1497”, „1498” se exclud pe motivul declasării monumentelor respective din categoria A în categoria B cu înscrierea acestora în Registrul local al monumentelor de for public din r-nul Glodeni;

raionul Ocnița, poziția „1657” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Rezina, poziția „1831” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Rîbnița, pozițiile „1979”, „2012”, „2027” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Rîșcani, poziția „2076” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Sîngerei, pozițiile „2282”, „2356”, se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; poziția „2415” se exclude pe motivul declasării monumentului respectiv din categoria A în categoria B cu înscrierea acestuia în Registrul local al monumentelor de for public din r-nul Sîngerei; poziția „2458” se exclude deoarece monumentul nu există în teren;

raionul Soroca, pozițiile „2635”, „2670” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; poziția „2639A” se exclude și se va înscrie în Registrul local al monumentelor de for public din r-nul Soroca;

raionul Șoldănești, poziția „2870” se exclude deoarece monumentul nu corespunde criteriilor noțiunii de monument de for public; poziția „2951” se exclude deoarece nu a fost identificat asemenea monument.

La compartimentul „Zona de Sud”:

raionul Cahul, poziția „28” se exclude pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Căinari, poziția „87” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Căușeni, poziția „170” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Ceadâr-Lunga, pozițiile „176”, „191” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru;

raionul Ștefan-Vodă, pozițiile „284”, „302”, „356” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; poziția „303” se exclude deoarece monumentul nu a fost identificat;

raionul Taraclia, poziția „359” se exclude pe motivul înscrierii monumentului respectiv în Registru;

raionul Vulcănești, pozițiile „384”, „406”, „411” se exclud pe motivul înscrierii monumentelor respective în Registru; pozițiile „380” și „381” se modifică și vor avea următorul cuprins:

380	Vulcănești, (în extravilan)	Monument eroilor bătăliei de la Cahul din 1770	1849	Ist. Artă	N
381	Vulcănești, (în extravilan, 2 km de la oraș)	Monument contelui S.R. Voronțov	1845-1849	Ist. Artă	N

Registrul național și documentația elaborată în scopul inventarierii se prevede a fi utilă nu doar pentru evidența monumentelor dar și pentru protecția acestora, având în vedere prevederile delimitării terenului monumentelor de for public, elaborării planurilor zonelor de protecție a monumentelor, cu înregistrarea acestora în baza de date la Cadastru. În așa mod, aceste documentații vor fi utilizate și pentru elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului și a planurilor urbanistice ale localităților Republicii Moldova.

Implementarea prevederilor prezentei hotărâri a Parlamentului nu necesită cheltuieli financiare.

Proiectul hotărârii Parlamentului a fost plasat pe pagina Web a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării spre consultare publică.

Proiectul hotărârii Parlamentului este examinat și avizat de Consiliul Național al Monumentelor de For Public de pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Academia de Științe a Moldovei, Uniunea Artiștilor Plastici din Republica Moldova, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției.

Monica BABUC
Ministru